

АЗЕРБАЙҶАН РЕСПУБЛИКАСЫ ДӨВЛӘТ СТАТИСТИКА КОМИТӘСИ
ИЛӘ ТҮРКИЈӘ РЕСПУБЛИКАСЫ НАЗИРЛӘР КАБИНЕТИ ЈАНЫНДА
ДӨВЛӘТ СТАТИСТИКА ИНСТИТУТУ АРАСЫНДА
ӘМӘКДАШЛЫҒ ПРОГРАМЫ

МӘГСӘД

Бу әмәкдашлығ программасында мәгсәд сәрбәст базар иғтисадийјатына кечид дәврүнү јашајан АзәрбајҶан Республикасынын бу дәврү даһа ғыса заманда баша вурмасы үчүн ләзими информәсија системини вә статистик инфраструктураны бейнәлхалғ стандартлара ујғун шәкилдә тәшкил вә инкишаф етдирмәк јолунда көрүләчәк ишләрә нәзәрдә тутулан ләјинәләр вәситәсилә көмәк етмәк вә информәсија мүбадиләсини тә'мин етмәкдир.

ВӘЗИФӘЛӘР

Бу әмәкдашлығ программасында нәзәрдә тутулан ләјинәләри һәјата кечирмәклә ашағыдакыларын һәлли нәзәрдә тутулур:

- статистика фәалијјәтиндә үмуми мүддәалар, әһәтә даирәси вә методоложи ујғунлуғу тә'мин етмәк;
- мугәјисә имканы әлдә етмәк үчүн статистик мә'луматларын һазырланмасынын бейнәлхалғ тәшкиләтләрин тәләбләринә ујғун олмасыны тә'мин етмәк;
- Түркијә илә бейнәлхалғ тәшкиләтләр арасында мөвчуд әмәкдашлығ имканындан АзәрбајҶан да фәјдаланмасыны тә'мин етмәк;
- ики өлкә арасында мүасир методларла информәсија мүбадиләсини инкишаф етдирмәк.

ҺӘЈАТА КЕЧИРИЛМӘ ПЛАНЫ

1. Вәзијјәтин өјрәнилмәси

Бунун үчүн Дөвләт Статистика Институтунун 3-5 нәфәрдән ибарәт експертләр һәјәти АзәрбајҶан Республикасы Дөвләт Статистика Комитәсинә е'зам едиләрәк ашағыдакылары өјрәнир вә онлар һағғында мә'лумат топлајыр:

- а) Статистика Комитәсинин статусу вә структуру;
- б) статистика сәһәсиндә фәалијјәтин формалары, кәјфијјәти вә һәчми;
- в) методоложи фәалијјәт вә методоложијанын дүрүстлүјү;
- г) әсас статистик вә иғтисади кәстәричиләрин әлдә едилмәси вә тәһлили сәһәсиндә информәсија системи јаратмағ;

2. Илк нөвбәдә көрүләчәк ишләрин мүәјјәнләшдирилмәси

Бунун үчүн әлдә едилән мә'луматлар әсасында АзәрбајҶан Республикасы Дөвләт Статистика Комитәсинин тә'чили, јазын заманда вә кәләчәкдә көрәчәји ишләр мүәјјәнләшдириләчәк вә бир арајыш һазырланачағдыр. Арајыш Түркијәдә вә АзәрбајҶанда тәшкил олуначағ семинарларда һәр ики өлкә тәшкиләтләринин експертләри тәрәфиндән музакирә едиләчәк вә ән вәчиб ләјинәләр мүәјјәнләшдириләчәк.

3. Ләјинәләрин көздән кечирилмәси вә тәтбиғи

Бунун үчүн тәтбиғ едиләчәк ләјинәләр көздән кечириләркән һәр бир ләјинәдә нәзәрдә тутулан

- а) тәдрис
  - нәзәри һазырлығ
  - әмәли иш
- б) мәсләһәт хидмәти

- в) методоложија мубадиләси
  - г) форма вә сәкәдләриә тә'мин едилмәси
  - р) тә'лимат китабынын һазырланмасы
- Кими мәсәләләрин һамсы ертијач дујулдугча јенидән мүәјјәнләшдириләчәк вә лајинәләр һәјәтә кечириләчәкдир.

Ашағыда кәстәрилән лајинәләр әсас истигамәтләрә вә тәмини вачиблијинә кәрә сьраланышыдыр. Ики өлкә арасында кечирилән данышыглар нәтичәсиндә лајинәләр һөвләрә бөлүнә вә вачиблијә кәрә сьралары дәјишдирилә биләр. Бу чүр һалларда лајинәләр ертијача кәрә тәфәрруаты илә јенидән музакирә едиләчәкдир.

4. Програм чәрчивәсиндә музакирә едиләчәк лајинәләр вә ишләр ашағыдакылары әнәтә едәчәкдир

4.1. Статистика фәалијјәтинин гануни вә тәшкилати әсаслары

- тәшкилатын гануни әсасы
- сәләлијјәт вә мә'сулијјәт
- структур
- мә'луматын мәхфилијинин тә'минаты
- ичтимаи вә өзәл субъектиәрлә әмәкдашыг принципләри

4.2. Милли һесаблир системи (МНС)

- МНС әјрәнишмәси
- нәзәри тәдрис
- әмәли иш
- тә'лимат китабы һазырланмасы
- үмуми милли мәнсул үзрә мәсләһәт хидмәти
- "мәсрәф-һасил" үзрә мәсләһәт хидмәти

4.3. Сәнајә статистикасы

- нәзәри тәдрис
- әмәли иш
- иш јерләринин гејдијјәти
- сәнаједә иш јерләринин мигдары
- сәнајә анкетләри
- бејнәлхалг стандартлар
- тәснифат

4.4. Сәнајә истенсалы статистикасы

- гыса мүддәтли истенсал анкетләри
- тәдрис анкетләри
- нүмунәви техника
- соргу анкети
- методоложија
- әмәли тәдрис
- мәсләһәт хидмәти

4.5. Е'мал сәнајәси статистикасы

- бејнәлхалг тәснифат
- үмуми мүддәалар вә өлчүләр
- мә'лумат топлама үсуду
- соргу анкети
- гијмәтләндирмә
- чедвалләрин һазырланмасы

4.6. Гиймэт статистикасы

- пәракәндә сатыш гиймәтләри
- топдансатыш гиймәтләри
- кәнд тәсәрруфаты мәнсууларының гиймәтләри
- биржаларда гиймәтләр
- ихрачат мәнсуулары үчүн гиймәт динамикасының өжрәнишмәси
- индексләр
- нәзәри тәдрис
- әмәли иш
- тә'лимат китабы һазырланмасы
- мәсләһәт хидмәти
- бәйнәлхалг стандартлар

4.7. Харичи тичарәт статистикасы

- һармоник систем үзрә тәснифат ишләринин көрүлмәси
- дикәр бәйнәлхалг тәснифатларла узлашдырма ишләри
- үмуми мүддәә вә мәфһумлар
- мә'лумат алма системи
- харичи валлутаның дахил олмасы вә һәрәкәти үзрә статистик нәзәрәтин әсас методоложи принципләринин һазырланмасы
- харичи тичарәтин көмрүк статистикасы методоложијасының һазырланмасы
- мә'лумат топлама вә гиймәтләндирмә системинин гурулмасы
- көмрүкхана вә статистика органларының харичи тичарәт үзрә ишләринин әлаһәләндирилмәси
- индексләшдирмә
- тәдрис
- мәсләһәт хидмәти

4.8. Ишчи гуввәси статистикасы

- аилә ишчи гуввәси анкетләринин һазырланмасы
- ишчи гуввәси, мәшгулулуг, ишсизлик көстәрәчиләринин бәйнәлхалг төвсизләрә узлашдырылмасы вә методоложи материалларын һазырланмасы
- бәйнәлхалг мүддәәлар
- сорғу анкетинин һазырланмасы
- анкет һазырлама техникасы
- бәйнәлхалг ихтисас тәснифатының узлашдырылмасы
- әмәк һаггы статистикасы
- тәдрис
- мәсләһәт хидмәти

4.9. Кәнд тәсәрруфаты статистикасы

- кәнд тәсәрруфаты сижаныјаалмасы
- һүмунә анкетләри
- бәйнәлхалг мүддәәлар вә мәфһумлар
- милли методларын инкишаф етдирилмәси
- кәнд тәсәрруфаты истәһсалының изләнмәси
- анкет тәртиби үсуулары
- мә'лумат алма системинин гурулмасы
- әмәли тәдрис
- мәсләһәт хидмәти

4.10. Мә'лумат базасы, мә'лумат топлама системлери вә мә'луматларын ишләнмәси, *Буровский*

- мөвчуд тәмһизатын вә гејдијјатын вәзијјәти вә ептијачларын мүәјјәнләшдирилмәси
- тәдрис
- мәсләһәт хидмәти

4.11. Әһали вә демографија статистикасы

- әһалинин сијаныја алынмасы
- демографија анкетлери
- үмуми мүддәалар, әһатә, метод, тәтбиғ
- тәдрис
- мәсләһәт хидмәти

4.12. Иншаат статистикасы

- бејнәлхалғ тәсһифат
- үмуми мүддәалар вә әһатә
- мә'лумат топлама методлары
- сорғу анкети
- гијмәтләндирмә
- чәдвәлләрин һазырланмасы

4.13. Нәғлијјат вә рабигә статистикасы

- бејнәлхалғ тәсһифат
- үмуми мүддәалар вә әһатә
- мә'лумат топлама методу
- сорғу анкети
- гијмәтләндирмә
- чәдвәлләрин һазырланмасы

4.14. Туризм статистикасы

- бејнәлхалғ тәсһифат
- үмуми мүддәалар вә әһатә
- мә'лумат топлама методу
- сорғу анкети
- гијмәтләндирмә
- чәдвәлләрин һазырланмасы

4.15. Фајдалы газынтылар статистикасы

- бејнәлхалғ тәсһифат
- үмуми мүддәалар вә әһатә
- мә'лумат топлама методу
- сорғу анкети
- гијмәтләндирмә
- чәдвәлләрин һазырланмасы

4.16. Тәһсил вә мәдәнијјәт статистикасы

- бејнәлхалғ тәсһифат
- үмуми мүддәалар вә әһатә
- мә'лумат топлама методу
- сорғу анкети
- гијмәтләндирмә
- чәдвәлләрин һазырланмасы

4.17. Эдлийжэ статистикасы

- бејнэлхалг тэснифат
- үмүми мүддээлар вэ эһатэ
- мә'лумат топлама методу
- соргу анкети
- гижмэтлэндирмэ
- чөдвөллэрин назырланмасы

4.18. Сәһийжэ статистикасы

- бејнэлхалг тэснифат
- үмүми мүддээлар вэ эһатэ
- мә'лумат топлама методу
- соргу анкети
- гижмэтлэндирмэ
- чөдвөллэрин назырланмасы

4.19. Мәнзил-комунал тәсәррүфаты статистикасы

- бејнэлхалг тэснифат
- үмүми мүддээлар вэ эһатэ
- мә'лумат топлама методу
- гижмэтлэндирмэ
- чөдвөллэрин назырланмасы

4.20. Еколокија статистикасы

- бејнэлхалг тэснифат
- үмүми мүддээлар вэ эһатэ
- мә'лумат топлама методу
- гижмэтлэндирмэ
- чөдвөллэрин назырланмасы

4.21. Эһалинин һәјат сәвијјәсинин статистикасы

- бејнэлхалг тэснифат
- үмүми мүддээлар вэ эһатэ
- мә'лумат топлама методу
- соргу анкети
- гижмэтлэндирмэ
- чөдвөллэрин назырланмасы

4.22. Малијјә, бүдчә вэ банк статистикасы

- бејнэлхалг тәләбләрә ујғув олан пул статистикасы кәстәричиләри системинин вэ банк һесабатыларынын мүәјјәнләшдирилмәси
- даһили вэ харичи дөвләт борчларыны һесабламаг методолокијасынын назырланмасы

4.23. МҺС схемиңә әсәсэн сәһәләрарасы балансларын ишләниб назырланмасы

- сәһәләрарасы баланслар үзрә тәдгигат ишләринин апарылмасы
- сәһәләрарасы баланслар системинин тәртиб олунмасынын програм тә'минатынын назырланмасы
- сәһәләрарасы балансларын МҺС схеми үзрә назырланмасы

4.24. Үмуми дахили мәнсулун бејнәлхалг мугајисәсинин тәшкили

- үмуми дахили мәнсулу бејнәлхалг мугајисәләр програмьнын тәснифатына ујрун олараг һесабламаг үчүн методика һазырланмасы
- мугајисәләр апармаг үчүн програм тә'минатынын һазырланмасы
- үмуми дахили мәнсулун Азәрбајчан-Түркіјә мугајисәләринин апарылмасы, онларын тәһлили вә үмумиләшдирилмәси

4.25. Тә'дијә балансынын тәртиб едилмәси ишинин тәшкили

- тә'дијә балансыны бејнәлхалг валјута фондунун методолокијасы илә гурмаг үчүн лазым олан мә'луматларын мөҗҗәнләшдирилмәси
- тә'дијә балансыны чари әмәлијјатлар үзрә гурмаг методолокијасынын һазырланмасы
- тә'дијә балансынын тәртибинин експериментал һесабламаларынын апарылмасы
- тә'дијә балансынын там схем үзрә тәртиби вә бејнәлхалг експертизасынын апарылмасы

4.26. Учот ваһидләринин дәвләт рејестринин јарадылмасы

- бејнәлхалг гаршылыгы фәалијјәт нәзәрә алынмагла мөәссисә вә тәшкәтларын ваһид дәвләт рејестринин јарадылмасы

4.27. Ваһид тәснифат вә кодлашдырма системинин бејнәлхалг стандартлара ујрун һазырланмасы

- техники-игтисади вә социал мә'луматларын тәснифатынын вә кодлашдырылмасынын ваһид системини јаратмаг үчүн методоложи мүддәаларын һазырланмасы
- бүтүн истигамәтирдә тәснифатларын јарадылмасы вә онларын бејнәлхалг тәснифатларла һармоникләшдирилмәси
- каталоглашдырма системинин јарадылмасы вә тәтбиг едилмәси. Дәвләт каталоглашдырма системинин һүгуги әсасларынын јарадылмасы
- бејнәлхалг стандартлар әсасында "кодларын штрихли системи"нин стандартлар комплексинин, һабелә штрихли кодлар системи үзрә техники вә сайтларын вә нормаларын һазырланмасы, онун методики вә мә'лумат тә'минаты

ӘМӘКДАШЛЫГ ПРОГРАМЬНЫН ТӘТБИГ ВАХТЫ ВӘ МҮДДӘТИ

а) бу әмәкдашлыг програмы ики өлкәнин сәләһијјәтли шәхсләри тәрәфиндән имзаландыгы андан гүввәјә минир;

б) програмын һәјата кечирилмә мүддәти тәркибиндә нәзәрдә тутулан ләјһәләрин тәтбиг едилмә мүддәтиндән асылыдыр. Програмын һәјата кечирилмә мүддәти 3 или ашдыгда вахтын узадылмасы һагьында әлавә данышылар апарыла биләр.

1992-чи илин ноябр ајынын 02-дә Анкарада, ики нүсхәдә, һәр икиси Азәрбајчан вә Түрк дилләриндә тәртиб едилмиш вә имзаланмышдыр. һәр ики мәтн ејни гүввәјә маликдир.

АЗӘРБАЈЧАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АДЫНДАН

ТҮРКІЈӘ РЕСПУБЛИКАСЫ
АДЫНДАН

